

Handläggare
Kajsa Pärke
Telefon: 08-508 21 083**Till**
Älvsjö stadsdelsnämnd
2018-06-19

Fossilbränslefri organisation 2030

Svar på remiss från kommunstyrelsen (KS 2018/000015)

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på kommunstyrelsens remiss.

Anne-Marie Tingeborn
StadsdelsdirektörElisabet Tullgren
Administrativ chef

Sammanfattning

Förvaltningen konstaterar att ”Fossilbränslefri organisation 2030” innehåller många relevanta åtgärdsförslag som kommer att leda mot målet, men kan inte bedöma om de är tillräckliga. Förvaltningen önskar förtydliganden av några åtgärdsförslag och kommenterar några andra. Många förslag handlar om krav i upphandlingar. Förvaltningen är positiv till det upphandlingsstöd som föreslås och önskar stöd för att kunna följa upp miljömålen.

Bakgrund

Stadsledningskontoret har sänt ut handlingsplanen på remiss till stadens nämnder och bolag. Yttrande ska vara inlämnat senast 13 juli 2018.

Kommunfullmäktige antog 2016 ”Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040”, som en riktlinje till stadens Miljöprogram 2016-2019. Ett av uppdragen i denna strategi var att kommunstyrelsen tillsammans med miljö- och hälsoskydds nämnden och servicenämnden skulle ta fram en handlingsplan för att staden som organisation ska vara fossilbränslefri 2030. Ärendet utgör avrapporteringen av det uppdraget.

Ärendet

En bedömning är att Stockholms stad som organisation står för cirka 10 procent av de totala utsläppen av växthusgaser i Stockholm. Staden ska vara fossilbränslefri senast 2030. I rapporten identifieras stadens nuvarande fossilbränsleanvändning och förslag ges på insatser som leder mot fossilbränslefrihet.

Inventeringen visar att staden har kommit långt i arbetet med att minska inköpen av fossila bränslen för el, värme med mera. Staden behöver främst fokusera på den användning av fossila bränslen som uppkommer genom upphandling av varor och tjänster.

Här följer några av de åtgärder som staden behöver genomföra.

- **Förankring och styrning**
Arbeta in målet i budgeten, i kommande miljöprogram och i övriga styrdokument där det är relevant.
- **Kommunikation och uppföljning**
Formulera indikatorer och kommunicera goda exempel.
- **Strategisk samverkan**
Identifiera lämpliga samarbeten, verka för att lagstiftningen stödjer en fossilbränslefri organisation och utveckla stadens samarbete med näringslivet i Klimatpakten.
- **Upphandlingsstöd**
Formulera standardskrivningar och utveckla stödfunktioner för fossilbränslefrihet i upphandlingar, genomföra piloter med incitamentsklausuler samt uppmuntra leverantörer att bli fossilbränslefria.
- **El**
Fortsätta arbetet med att centralisera elavtalen och hantera elanvändning separat vid entreprenader.

- **Uppvärmning**
Fortsätta fasa ut fossiloljeanvändningen, arbeta för att Gröna hyresavtal blir standard vid avtalstecknande och verka för utfasning av fossilplast i fjärrvärmeproduktion.
- **Stadens fordonsflotta**
Inkludera målet om fossilbränslefrihet i fordonsstrategin, besluta om ett sista datum för nya avtal för fordon med fossila bränslen och verka för en utbyggnad av ladd- och tankstationer för fossilfria bränslen.
- **Persontransporter**
Besluta om ett sista datum då krav på fossilbränslefrihet måste ställas vid upphandling av transporter av äldre till daglig verksamhet samt funktionshindrade personer till daglig verksamhet och skola.
- **Varutransporter**
Föra dialog med stora aktörer med vilka staden har delade transporter för att samordna upphandlingskrav samt utveckla samlastningsarbetet i staden.
- **Tjänsteresor**
Integrera målet om fossilbränslefrihet i riktlinjer för tjänsteresor, besluta om ett datum då det inte längre är tillåtet att använda fossildriven egen bil i tjänsten samt utveckla ett internt system för klimatkompensation för flygresor.
- **Arbetsmaskiner och entreprenader**
Genomföra ett demonstrationsprojekt av eldrivna arbetsmaskiner, verka för införande av register för arbetsmaskiner, besluta om ett sista datum då fossilbränsleddrivna arbetsmaskiner inte längre accepteras vid upphandling av entreprenader och införa incitamentsklausuler i entreprenadupphandlingar.

Rapportens slutsats är att de föreslagna åtgärderna ger staden goda möjligheter att bli fossilbränslefri senast 2030. När det gäller arbetsmaskiner och tjänsteresor med flyg är staden dock beroende av teknikutvecklingen och det är svårt att avgöra hur långt den kommit 2030. De föreslagna åtgärderna har inte följts av någon ekonomisk kalkyl, men medför troligen ökade kostnader för staden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för HR och extern service. Ärendet behandlas i förvaltningsgruppen den 14 juni 2018.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen konstaterar att rapporten "Fossilbränslefri organisation 2030" innehåller många relevanta åtgärdsförslag som kommer att leda mot målet, men kan inte bedöma om det är tillräckligt. Vissa av de föreslagna åtgärderna är inte närmare beskrivna i texten och skulle behöva utvecklas. Nedan kommenteras främst de åtgärder som berör förvaltningen.

Styrning och uppföljning

Det är bra att målet kommer att arbetas in i budgeten och övriga relevanta styrdokument. Att stadsledningskontoret formulerar indikatorer och lägger in dem i det integrerade ledningssystemet underlättar också uppföljningen.

El

Förslaget att hantera el separat vid entreprenader behöver utvecklas och konkretiseras. Vilken typ av entreprenader avses och hur ska det gå till? När till exempel restaurangverksamheten vid servicehuset upphandlas, ska förvaltningen då lägga in ett krav på att entreprenören tecknar ett elavtal om fossilfri el?

Tjänsteresor

Avtal om egen bil i tjänsten tillämpas inte inom förvaltningen, men det förekommer att anställda begär milersättning om de vid enstaka tillfällen använt den egna bilen för tjänsteärenden. I första hand används förvaltningens tjänstebilar eller andra transportmedel. Om det inte är möjligt anser förvaltningen att anställda ska kunna få använda egen bil även om det inte är en miljöbil. Förvaltningen är positiv till förslaget om gemensamma riktlinjer för tjänsteresor för hela staden. Det förslaget saknas i listan över insatser under denna rubrik i rapporten.

Upphandlingsstöd

Förvaltningen genomför vanligtvis sina upphandlingar med stöd av serviceförvaltningen. Förvaltningen behöver hjälp med både upphandlingsjuridik och miljökrav och är positiv till det utökade upphandlingsstöd som föreslås när det gäller fossilfrihet. Det berör förvaltningens upphandlingar av bland annat parkdrift, hantverkstjänster och catering.

Förvaltningen behöver även stöd för att följa upp de miljömål som ingår i olika upphandlingar. Det gäller både kommande krav på fossilfrihet och övriga miljökrav. Ett centralt avtal med miljörevisorer som kan anlitas för miljörevisioner av upphandlade entreprenörer skulle underlätta arbetet.

Ekonomi

I rapporten konstateras att de föreslagna åtgärderna kommer att medföra ökade kostnader för staden, även om någon kalkyl inte tagits fram. Förvaltningen anser att det är viktigt att kommande budgetar tar hänsyn till detta.

Bilaga

Remissen